

สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู พร้อมทั้งศึกษาปัจจัย อันได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ต่อทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมุติฐานเพื่อการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู แตกต่างกันตามอายุ
2. ทัศนคติแบบบังคับบัญชาและแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู แตกต่างกันตามวุฒิการศึกษา
3. ทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู แตกต่างกันตามตำแหน่งทางบริหาร
4. ทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู แตกต่างกันตามตำแหน่งทางวิชาการ
5. ทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู แตกต่างกันตามสภาพการให้ความสำคัญระหว่างงานสอนและงานวิจัย
6. ทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู แตกต่างกันตามสภาพการให้ความสำคัญระหว่างงานสอนและงานบริหาร
7. ทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู แตกต่างกันตามสภาพของการได้ทำ และไม่ได้อำนาจวิจัย

8. ทักษะคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู แยกต่างกัน
ตามความคิดเห็นต่อการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน

9. ทักษะคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครู แยกต่างกัน
ตามความคิดเห็นต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษากับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาจารย์วิทยาลัยครู ที่กำลัง
ปฏิบัติงานอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524

2. ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษารังนี้ มีดังต่อไปนี้

ชื่อตัวแปรอิสระ

หมายเลขข้อในแบบวัดทัศนคติ

1. อายุ	ข้อที่ 1*
2. วุฒิการศึกษา	ข้อที่ 2*
3. ตำแหน่งทางการบริหาร	ข้อที่ 3*
4. ตำแหน่งทางวิชาการ	ข้อที่ 4*
5. ความพึงพอใจในงาน	ข้อที่ 5* 6* และ 7
6. การศึกษาต่อ	ข้อที่ 8
7. ผลงานทางวิชาการ	ข้อที่ 9 10 และ 13*
8. การให้ค่าปรึกษาทางวิชาการ	ข้อที่ 11
9. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ระดับชาติ	ข้อที่ 12
10. การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน	ข้อที่ 14*
11. สาขาวิชาที่ใ้ได้รับปริญญาสูงสุด	ข้อที่ 15
12. สาขาวิชาที่สอนอยู่ในปัจจุบัน	ข้อที่ 16
13. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	ข้อที่ 17*

* หมายถึงตัวแปรอิสระที่กำหนดไว้เพื่อการทดสอบสมมุติฐาน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณาจารย์ประจำวิทยาลัยครูทั่วประเทศ 36 แห่ง ที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริงในการวิจัยครั้งนี้ ได้สุ่มมาจากกลุ่มวิทยาลัยครูตามการแบ่งกลุ่มของกรมการฝึกหัดครู ซึ่งมีทั้งหมด 6 กลุ่มด้วยกัน โดยสุ่มมากลุ่มละ 2 วิทยาลัย จะได้ทั้งหมด 12 วิทยาลัย ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์วิทยาลัยครูจำนวนทั้งสิ้น 506 คน ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริงของการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดทัศนคติแบบบังคับกับบัญชา และแบบวิชาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบบวัดทัศนคตินี้เป็นลักษณะของ Two Forced-Choice กล่าวคือในแต่ละข้อใหญ่จะประกอบด้วยสองข้อความขอยและข้อความขอยทั้งสองนี้แต่ละข้อจะเป็นตัวแทนของทัศนคติแบบบังคับกับบัญชา และแบบวิชาชีพ ในการตอบนั้นกำหนดให้ผู้ตอบตอบข้อความขอยเพียงข้อความเดียวเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เริ่มกระทำการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2525 เป็นต้นไป จนกระทั่งถึงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2525 รวมใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ รวบรวมแบบวัดทัศนคติคืนมาได้ทั้งสิ้น จำนวน 407 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ ตามโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (The Statistic Package For Social Sciences) ณ สถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกได้เป็น 3 ตอนด้วยกัน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นผลการวิจัยที่เกี่ยวกับสถานการณ์ ผลงานทางวิชาการที่ตามมา ความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งผลการตอบแบบวัดทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบนักวิชาชีพ ซึ่งสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาจารย์วิทยาลัยครู ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 35 ปี ช่วงอายุ 25 ปี และต่ำกว่า มีกลุ่มตัวอย่างเพียงคนเดียวเท่านั้น ในขณะเดียวกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าภาควิชา สำหรับตำแหน่งทางวิชาการนั้น พบว่า ส่วนใหญ่จะมีตำแหน่งวิชาการเป็นอาจารย์เกี่ยวกับกรให้ความสำคัญของงานสอน และงานวิจัยนั้น พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญควบคู่กันทั้งสองอย่าง แต่เน้นหนักงานสอนมากกว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ความสำคัญของงานสอน และงานบริหารก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ จะเห็นความสำคัญของงานทั้งสองอย่าง แต่เห็นงานสอนสำคัญกว่า นอกจากนี้ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยที่เคยมามากกว่าที่จะไปอยู่สถาบันอื่น และเปลี่ยนงานใหม่ เกี่ยวกับผลงานทางวิชาการนั้น พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยเขียนบทความ และไม่ทำวิจัย ส่วนการเขียนเอกสารประกอบการสอนนั้นส่วนใหญ่เขียนประมาณ 1 - 2 ชิ้นเท่านั้น เช่นเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางวิชาการ ส่วนใหญ่เคยให้ 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ในทางกลับกัน อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า การบริหารทางวิชาการแก่ชุมชนทางวิทยาลัยครูนั้นยังไม่เพียงพอ ในประเด็นที่เกี่ยวกับสาขาของปริญญาที่ได้รับ พบว่า อาจารย์ได้รับปริญญาสูงสุดในสายการศึกษา เป็นส่วนใหญ่ และส่วนใหญ่ก็สอนวิชาในสายการศึกษาทั้งสิ้น อีกประการหนึ่งก็คือ อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าจำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ในประเด็นสุดท้ายของตอนที่ 1 นี้ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เลือกข้อความที่แสดงถึงทัศนคติแบบวิชาชีพมากกว่าแบบบังคับบัญชา

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งกำหนดไว้ทั้งสิ้น
9 สมมติฐานด้วยกัน ผลปรากฏดังนี้

1. อาจารย์วิทยาลัยครูที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

ถ้าพิจารณาในค่านายนั้น บุคคลที่มีอายุมากมักจะมีทัศนคติแบบบังคับบัญชาสูง และแบบวิชาชีพต่ำกว่าบุคคลที่มีอายุน้อย แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่ามีตัวแปรเรื่องวุฒิเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย กล่าวคือ อาจารย์ในทุกช่วงอายุ ส่วนใหญ่มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี และอาจารย์ที่มีวุฒิสุงนั้น มักจะมีทัศนคติแบบวิชาชีพสูง แบบบังคับบัญชาน้อยกว่า คอยเหตุนี้คืออิทธิพลของอายุและวุฒิซึ่งหักล้างกัน ไม่ทำให้ทัศนคติทั้งสองแบบนี้แตกต่างกันแต่อย่างใด

2. อาจารย์วิทยาลัยครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติแบบวิชาชีพ สูงกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ที่มีวุฒิสุงนั้น ได้ผ่านการศึกษาในแนวทางของนักวิชาชีพ มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรีมีผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นสิ่งแสดงถึงความ เป็นนักวิชาชีพมากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีอีกด้วย

3. อาจารย์วิทยาลัยครูที่มีและไม่มีตำแหน่งทางบริหาร มีทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยเป็นที่น่าสังเกตว่า อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางบริหาร นั้น มีทัศนคติแบบวิชาชีพสูงกว่าอาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งทางบริหาร ทั้งนี้เนื่องมาจากว่า อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางบริหารนั้น ส่วนใหญ่มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี ดังนั้นอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางบริหารที่มีความเป็นนักวิชาชีพสูงนั้นอาจจะเป็นผลจากการที่มีวุฒิการศึกษาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยก็เป็นได้

4. อาจารย์วิทยาลัยครู ที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน มีทัศนคติแบบบังคับบัญชาและแบบวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็น ผศ. รศ. และ ศ. นั้น มีจำนวนน้อยเกินไป เพราะมีเพียง 28 คน เท่านั้น ส่วนตำแหน่งวิชาการเป็นอาจารย์มีจำนวนถึง 379 คน นอกจากนี้อาจจะเนื่องมาจากกระบวนการและมาตรฐานของผลงานของผู้ที่ได้รับตำแหน่งทางวิชาการเป็น ผศ. รศ. ศ. นั้นไม่ได้ช่วยพัฒนาให้อาจารย์วิทยาลัยครูมีความเป็นนักวิชาชีพสูงชันแต่อย่างใด

5. อาจารย์วิทยาลัยครูที่ให้ความสำคัญระหว่างงานสอนและงานวิจัย มีทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจจะเนื่องมาจากทั้งงานสอนและงานวิจัยในวิทยาลัยครูยังไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนานักวิชาชีพ การทำวิจัยอาจจะทำไปด้วยเหตุผลอื่น อาจจะไม่ใช่เพราะต้องการสร้างความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง เหล่านี้เป็นต้น

6. อาจารย์วิทยาลัยครูที่ให้ความสำคัญระหว่างงานสอนและงานบริหาร มีทัศนคติแบบบังคับบัญชาและแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

สำหรับงานสอนนั้น เป็นงานวิชาการโดยตรง ซึ่งมีโอกาสได้พัฒนาวิชาชีพของตนได้มากกว่างานบริหาร แต่เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า งานสอนและงานบริหารไม่ได้ทำให้ทัศนคติทั้งสองแบบนี้แตกต่างกันแต่อย่างใด ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากอาจารย์ไม่ได้พัฒนางานสอนให้เป็นวิชาชีพ ขาดการศึกษาค้นคว้าเปลี่ยนแปลงจนมีลักษณะเป็นงานประจำ (routine) แต่ก่อนทำอย่างไรเดี๋ยวนี้ก็ไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นความเป็นนักวิชาชีพจึงมิได้มีโอกาสได้ปรับปรุง หรือเพิ่มพูนแต่อย่างใด

7. อาจารย์วิทยาลัยครูที่ไต่ทำ และไม่ได้ทำวิจัย มีทัศนคติแบบ บังคับบัญชา และแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากอาจารย์ที่ทำวิจัย อาจจะทำวิจัยเพื่อ เหตุอื่น ดังนั้นการทำวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยครูจึงไม่ได้ส่งเสริมให้อาจารย์ที่ทำ วิจัยนั้นมีความเป็นนักวิชาชีพสูงขึ้นแต่อย่างใด

8. อาจารย์วิทยาลัยครูที่เห็นว่า การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน ของวิทยาลัยครูเพียงพอ และยังไม่เพียงพอ มีทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชา ชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

นักวิชาชีพนั้นจะเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมยุคตลอดเวลา ดังนั้นการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนของ วิทยาลัยครูจะต้องดำเนินไปให้สอดคล้องกับความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงของ สังคมให้เหมาะสมยุคตลอดเวลาควย

9. อาจารย์วิทยาลัยครูที่เห็นว่าวิชาชีพครูจำเป็น และไม่จำเป็น จะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มีทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพ แยก ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อาจารย์ที่เห็นว่าวิชาชีพครูนั้นจำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพ มีทัศนคติแบบวิชาชีพสูง และส่วนใหญ่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ตามธรรมชาติของ นักวิชาชีพนั้น นักวิชาชีพจะเห็นความสำคัญของใบอนุญาตประกอบวิชาชีพมาก จากผล การวิจัยนี้จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของคุรุสภา ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้

ตอนที่ 3 รูปผลของการศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่แสดงไว้ในภาคผนวก ข.
ซึ่งมีขอคนพบดังต่อไปนี้

1. อาจารย์วิทยาลัยครูที่มองอนาคตในงานอาชีพการงานต่างกัน มีทัศนคติแบบบังคับบัญชาและแบบวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
2. อาจารย์วิทยาลัยครูที่มีความคิดเห็นในการศึกษาต่อแตกต่างกัน มีทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกัน
3. อาจารย์วิทยาลัยครูที่เขียนบทความทางวิชาการมากน้อยแตกต่างกัน มีทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกัน
4. อาจารย์วิทยาลัยครูที่เขียนเอกสารประกอบการสอนมากน้อยแตกต่างกัน มีทัศนคติแบบบังคับบัญชาและแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกัน
5. อาจารย์วิทยาลัยครูที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษา มากน้อยแตกต่างกัน มีทัศนคติแบบบังคับบัญชาและแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกัน
6. อาจารย์วิทยาลัยครูที่เคยและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการระดับชาติ มีทัศนคติแบบบังคับบัญชาและแบบวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน
7. อาจารย์วิทยาลัยครูที่ได้รับปริญญาเอกและในสายการศึกษา มีทัศนคติแบบบังคับบัญชา และแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกัน
8. อาจารย์วิทยาลัยครูที่สอนในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีทัศนคติแบบบังคับบัญชาและแบบวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาทั้งหมด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแบ่งออกเป็น 3 ตอน กล่าวคือ ตอนที่ 1 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับวิทยาลัยครู และกรมการฝึกหัดครู ตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับครุสภา ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อเสนอแนะสำหรับวิทยาลัยครู และกรมการฝึกหัดครู

1. ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี จะมีความเป็นนักวิชาชีพมากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี ดังนั้น วิทยาลัยครู และกรมการฝึกหัดครู ควรจะได้ เร่งพัฒนาวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครูให้สูงขึ้น เพราะการที่อาจารย์มีวุฒิส่งขึ้นนี้ เป็นเครื่องแสดงถึงการได้ศึกษา ฝึกฝน อบรม และผูกพันกับวิชาการในวิชาชีพของตนมากกว่า ผู้ที่มีวุฒิต่ำกว่า นอกจากนี้การศึกษาต่อของอาจารย์วิทยาลัยครูนั้น มิเพียงแต่จะเป็นการได้มาซึ่งวุฒิเท่านั้น แต่ยังเป็นการได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความเป็นนักวิชาชีพสูงขึ้นอีกด้วย เช่น บรรยากาศทางวิชาการในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความเป็นนักวิชาชีพสูง การได้ร่วมงานกับอาจารย์มหาวิทยาลัย หรือเป็นผู้ช่วยวิจัย ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมเหล่านี้จะแทรกซึมและพัฒนาความเป็นนักวิชาชีพของอาจารย์วิทยาลัยครูให้สูงขึ้น ดังนั้นวิทยาลัยครูและกรมการฝึกหัดครูจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอันดับสูง

2. จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน อาจารย์ที่ไต่ทำและไม่ได้ทำวิจัย อาจารย์ที่เขียนเอกสารทางวิชาการปริมาณต่างกัน มีความเป็นนักวิชาชีพไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า การสร้างผลงานทางวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครู อาจจะไม่ได้อำนวยพัฒนาความเป็นนักวิชาชีพของอาจารย์ให้เกิดขึ้น ทำให้เกิดคำถามว่า ควรมีการปรับปรุงมาตรฐาน ตลอดจนกระบวนการในการสร้างผลงาน รวมทั้งการได้มาซึ่งตำแหน่งทางวิชาการต่าง ๆ

ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นหรือไม่ ถ้าจะปรับปรุงควรจะเป็นโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามา
ร่วมพิจารณาและดำเนินงานด้วย บุคคลเหล่านี้ควรได้แก่อาจารย์มหาวิทยาลัยตลอด
จนผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
มาตรฐานทางวิชาการของวิทยาลัยครูแล้ว ยังจะได้แลกเปลี่ยนแนวความคิดต่าง ๆ
ระหว่างกัน อันจะเป็นบ่อเกิดแห่งความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาโดยส่วนรวม
อีกด้วย

3. จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูที่อยู่ในตำแหน่งทาง
บริหารส่วนใหญ่ มีความเป็นนักวิชาชีพสูง และพบว่ามีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีเป็นส่วน
มากอีกด้วย ดังนั้นจึงเห็นว่าอาจารย์เหล่านี้ ความจริงแล้วควรจะได้ทำงานวิชาการ
เป็นหลักสำคัญเพราะจะได้นำเอาวิชาการที่ได้ศึกษามาใช้ปรับปรุงงานวิชาการของ
วิทยาลัยครูให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น มิฉะนั้นแล้วหากให้อาจารย์เหล่านี้อยู่ในตำแหน่งบริหาร
นอกจากจะไม่มีเวลาทำงานวิชาการแล้ว การอยู่ในตำแหน่งทางบริหารอาจจะลด
ความเป็นนักวิชาชีพของอาจารย์ให้หมดสิ้นไปอย่างน่าเสียดายได้ นอกจากนี้ตำแหน่ง
บริหารบางตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งหัวหน้าแผนกการต่าง ๆ อันได้แก่ หัวหน้าแผนก
พัสดุ แผนกอาคารสถานที่ แผนกการเงิน แผนกทะเบียน แผนกธุรการ เหล่านี้เป็น
ต้น ควรจะใช้เจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่อาจารย์ทำหน้าที่เหล่านี้แทน เพื่ออาจารย์จะได้ไม่
ต้องมาทำงานประจำ (routine) เหล่านี้และจะได้มีเวลาพัฒนางานในวิชาชีพของ
ตนให้ก้าวหน้าไปได้มากยิ่งขึ้น

4. จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่ให้ความสำคัญระหว่างงานสอน
และงานบริหาร มีความเป็นนักวิชาชีพไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะมองได้สองประเด็น
กล่าวคือ ประเด็นแรกทั้งงานสอนและงานบริหารในสถาบันอุดมศึกษานั้นต่างก็เป็นงาน
วิชาการและเป็นไปเพื่องานวิชาการด้วยกันทั้งสิ้น นอกจากนั้นทั้งงานสอน และงาน
บริหารต่างก็มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาความเป็นนักวิชาชีพ เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุ
เหล่านี้อาจจะทำให้ทัศนคติแบบวิชาชีพไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด ประเด็นที่สอง ใน

ทางตรงกันข้ามอาจจะเห็นว่า งานสอนเป็นงานกิจวัตรที่จะต้องถือเป็นหน้าที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ ส่วนการบริหารนั้นก็ถือว่าเป็นงานอดิเรก และเป็นงานที่อยู่ไกลชีวิตผู้บังคับบัญชา ซึ่งอาจจะมีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ และเห็นว่าโอกาสที่จะเกิดจากประเด็นที่สองนี้มีอยู่มาก เพราะระบบการสอนโดยทั่ว ๆ ไปยังขาดความเอาใจใส่อย่างจริงจัง ขาดการประเมินผลติดตามผลที่มีประสิทธิภาพส่วนการบริหารนั้นก็ยังคงเป็นการบริหารแบบซ้ำซาก แต่ก่อนทำมาอย่างไร เคียงนี้ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลง ไม่นำวิชาการผลการวิจัยต่าง ๆ มาใช้ปรับปรุงระบบการบริหารให้ดีขึ้น และเหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของสถาบันอุดมศึกษา ขาดการเสริมสร้างพัฒนาผู้บริหาร ถ้าเป็นเช่นนี้เห็นว่าวิทยาลัยครูควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเร่งด่วน ส่งเสริมให้อาจารย์ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการสอนให้เหมาะสมอยู่เสมอ ในด้านงานบริหารนั้นควรมีการพัฒนาผู้บริหารอย่างจริงจัง โดยการฝึกอบรมการบริหารงาน นอกจากนี้ผู้ที่เข้าดำรงตำแหน่งทางบริหารระดับสูง ๆ ควรจะต้องผ่านการฝึกฝน อบรม ทางบริหารการศึกษาเสียก่อน เช่น เกี่ยวกับการเข้าโรงเรียนนายอำเภอ การเข้าโรงเรียนเสนาธิการทหารเหล่านี้เป็นต้น ซึ่งเป็นการเตรียมตัวบุคคลที่จะเข้าดำรงตำแหน่งบริหารให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

5. ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่ต้องการเปลี่ยนงาน และอาจารย์ที่ต้องการย้ายไปอยู่วิทยาลัยครู หรือมหาวิทยาลัยอื่น มีความเป็นนักวิชาชีพสูงกว่าอาจารย์ที่ต้องการทำงานอยู่ที่เดิมแสดงให้เห็นว่าระบบของวิทยาลัยครูยังไม่เอื้ออำนวยที่จะจูงใจให้อาจารย์ที่มีความเป็นนักวิชาชีพสูง ปฏิบัติงานต่อไปในวิทยาลัยครู ดังนั้นวิทยาลัยครู และกรมการฝึกหัดครูควรปรับปรุงสภาพต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของนักวิชาชีพ มิฉะนั้นแล้วอาจารย์ที่มีความสามารถจะโยกย้ายตัวเองไปสู่สถาบันที่เขาเห็นว่าเขาจะได้รับประโยชน์จากการใช้วิชาชีพของเขามากยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลเสียหายต่อวิทยาลัยครูอย่างใหญ่หลวง เพราะปัญหาการขาดแคลนบุคคลากรที่มีความสามารถ

6. จากข้อมูลที่พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ได้รับปริญญาในสายการศึกษา ส่วนที่ได้รับปริญญาอกสายการศึกษานั้น ยังมีอยู่น้อย ดังนั้นวิทยาลัยครูและกรมการฝึกหัดครูควรจะหาการเพิ่มอาจารย์ที่มีความรู้อกสายการศึกษาให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชนบทของวิทยาลัยครู เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติระยะที่ 5 ที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาชนบท นอกจากนี้การเพิ่มอาจารย์นอกสายการศึกษาให้มากขึ้นจะเป็นการเตรียมบุคลากรเพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาบทบาทของวิทยาลัยครูให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้นในอนาคตอีกด้วย

7. จากข้อมูลที่พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ยังเห็นว่าการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูนั้นยังไม่เพียงพอ ดังนั้นวิทยาลัยครูควรจะได้เพิ่มการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เพราะชุมชนยังต้องการจะได้รับการบริการทางวิชาการจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อยู่นั่นเอง นอกจากมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคแล้ว วิทยาลัยครูก็จัดได้ว่าเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่จะต้องมีการให้บริการและรับใช้สังคมให้มากยิ่งขึ้น

8. จากข้อมูลที่พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ยังเขียนบทความ เอกสารประกอบการสอนน้อยมาก ดังนั้นวิทยาลัยครูควรจะได้สนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์ได้แสดงความคิดเห็นในทางวิชาการให้มากยิ่งขึ้น โดยวิทยาลัยครูทุกแห่งควรได้ออกวารสารทางวิชาการของตนเอง ในด้านการส่งเสริมการเขียนเอกสารประกอบการสอนนั้น วิทยาลัยครูควรจะได้สนับสนุนเรื่องเอกสาร ตำรา วารสารทางวิชาการต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนให้บริการด้านความสะดวกต่าง ๆ เช่นบริการพิมพ์ เผยแพร่ และจำหน่ายเหล่านี้เป็นต้น คงจะทำให้อาจารย์สนใจที่จะผลิตผลงานทางวิชาการออกมามากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะสำหรับครุสภา

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูที่เห็นว่าวิชาชีพครูนั้น จำเป็นจะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพมีความเป็นนักวิชาชีพสูงกว่า อาจารย์ที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องมี ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงเป็นข้อมูลที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของครุสภาในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้เป็นอย่างดี และครุสภาควรจะได้เร่งดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อเป็นทางหนึ่งที่จะส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของชาติให้เจริญรุดหน้าต่อไป

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะได้ทำวิจัยเรื่องนี้กับอาจารย์มหาวิทยาลัย ตลอดจนนักวิชาชีพ และเจ้าหน้าที่ในระบบบังคับบัญชาอื่น ๆ เช่น แพทย์ นักกฎหมาย ทหาร ตำรวจ เหล่านี้เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย